

KULTTUURI LAPSET

Nyt ei soiteta Beethovenia vaan Johannes Piirtoa

MARKUS JOKELA / HS

► ”Aika monta kertaa on jouduttu hyräilystä sanomaan”, 12-vuotias säveltäjä kommentoi

► Miltä se kuulostaa, kun orkesteri esittää sen, mitä olet itse kirjoittanut?

Milla Autio
HELSINGIN SANOMAT

► Johannes Piirto heittää puhelinluettelon keltaiset sivut penkille korokkeeksi ja eikun pianon kimppuun.

Nuottitelineellä on paksuja puntteja kirjastosta, ainakin Chopinia, Beethovenia ja Bartókia. Mutta nyt pianisti ei soita vanhempien aikojen musiikkia, vaan jotakin jonka hän penkoo käsin kirjoitetuista nuottikasoista sivupöydältä.

Se on Johannes Piirto!

Vikkelää! ”Allegro pianolle ja orkesterille”, säveltäjä kommentoi ja kääntyy tuolilla. Tilaajan alkuperäinen nimi teokselle oli *Romu-Nallen juhla-soitto*, ja sen kantaesitti Pori Sinfonietta säveltäjän itsensä kanssa.

Eilen Johannes Piirto täytti 12 vuotta.

Pikkukappaleen *Paloauto* hän osaa yhä ulkoa, ja se onkin kohtalaisen yksinkertainen sävellys. ”Tommonen mahtava biisi.” Neljävuotiaana hän sävelsi rennosti seisaaltaan ja kappaleen voi soittaa ylempää tai alemmaa riippuen siitä, missä kohti pianoa sattuu kurottelamaan.

Mutta Piirron *Pianokonsertto numero 1* ei ole muistini varassa. Lyijykynällä kirjoitettu partituuri pianolle ja orkesterille on kahdessa korkeassa keossa pöydällä, koska siinä on kaksi osaa. Amatööristä se näyttää toivottomalta.

Siis ylimmällä rivillä on huijien osuus?

”Se kirjoitetaan aina samalla tavalla”, Piirto selittää partituurin järjestystä. ”Ensin puupuhaltimet, sitten vasket, lyömäsoittimet, piano ja jouset.” Kontrabassojen osuus kulkee nuottisivun alareunassa.

”Täytyy eka tietää, miltä soittimet kuulostaa. Se on ihan helppoa.”

Mutta miltä se kuulostaa, kun orkesteri esittää ensimmäisen kerran sen, mitä olet itse kirjoittanut?

”Kyllähän se aina vähän kuulostaa...”, Piirto virnistelee ja venyttelee sohvalla. ”Aivan kauheelta, että mitähän tästä oikein tulee.” Orkesteri ei ole aina viimeisen päälle harjoitellutkaan.

”Mutta enhän minäkään mestari ole. En voi olla varma, että vaikuttaa mahtavalta.”

Pianokonsertton numero 1 esitti syyskuussa Espoon Selloalissa Johannes Piirron kanssa kamariorkesteri Sinfonietta Soi, jota johtaa Jani Siven. ”Onneksi kapu on silkkä ammattilainen, sille kehtaa sanoa.”

Esityksestä esimerkiksi rakkattiin pois toinen kontrabasso. ”Se kuulosti liian tummalta ja paksulta. Sehän on kuitenkin vähän haaveilevaa musiikkia”, Johannes Piirto selittää.

Tässä kohti vinkkejä antoi myös säveltäjä Harri Vuori. Esimerkiksi sen, että kun orkesterissa ei ole pedaalia niin kuin pianossa, niin käyrätorvet ovat orkesterin pedaali.

Piirron sävellyksistä on nu-

Johannes Piirto käyttää sävellysohjelmana Sibelius kolmosta, niin kuin nykysäveltäjillä on tapana.

teiksi kirjoitettuna kuitenkin vain muutama.

”En mä yleensä kirjoita. Yleensä mielessä on vain teema. Jos se on hyvä, niin se jää mieleen. Sitten tuun kotiin ja soitan sen heti alkuun tässä. Mähän soitan joka päivä. Improvisoin. En hirveesti mieltä, mitä laitan siihen.”

”Nykyisin en keksi nimiäkään. Jos tulee hyvä kappale,

niin se on vain *Hyvä kappale*.” Yksi niistä on kolmen sivun mittainen *Mahdottoman hyvä kappale*.

Äiti, Elina Piirto on kätevä. Hän loikoo usein lähistöllä lukemassa ja nappaa nauhurin päälle silloin, kun pianon luota alkaa kuulua jotain mielenkiintoista.

Aina ei kuitenkaan ole piano käsillä, esimerkiksi koulussa.

”Kutosella jouduttiin aika monta kertaa hyräilystä sanomaan.”

Tämä syksy huipentuu Espoon Lintuvaarassa kansainväliseen pianokilpailuun. Siihen osallistuu pihalaisia eli Tomi, Niko, Petra ja Teemu.

”Tuomaristona on minä, äiti ja isosisko Kerttu. Palkintoina jaetaan seitsemän euroa. En-

simmäinen palkinto viisi ja toinen kaksi euroa, ja ne kanssa jaetaan.” Jos Niko voittaa, niin on tulossa erikoispalkinto: ”Lupasin opettaa sille yhden rockbiisin.”

Tuomioita jaetaan myös toiseen suuntaan. Syyskuun Sinfonietta Soi -konserttiin Selloalisiin tuli koulukavereita, ja muun muassa tällaisia kommentteja kuului:

”Tunnelma oli OK.” ”Johannes näytti hienolta mustassa puvussa.” Ja konsertin säveltäjistä sanottiin: ”Fougstedt oli hyvä, Mozart parempi ja Piirto paras.”

Toistaiseksi nuori säveltäjä ei ole tienannut.

Sibelius-Akatemian nuorisosaston opiskelijalle stipendi tuli tarpeeseen: ”Ostin Sibelius kolmosen, sävellysohjel-

man. Siitä saa vähän niin kuin simulaation, että miltä orkesteri kuulostaa. Kyllähän se viitteitä antaa. Kaikilla nykysäveltäjillä on semmoinen.”

Entä Piirron tyyli? Muistuttaako nykysäveltäjiä?

”Muistuttaa tyyppiä nimeltä Chopin. Jos nyt totta puhutaan, niin teen mielellään perinteistä.”

Mutta Johannes Piirto on pistänyt nuottipaperille myös modernimpaa musiikkia, muun muassa pianokappaleen *Aamu*. Hän soittaa sen nyt Tiklinkujalla puhelinluettelon päällä istuen, kirkasvalolampun valossa. ”*Aamun* nuotinus on kesken.”

Ja kysytäänä mikä *Aamusta* tekee modernin? ”Modernissa ei oo niin, että menee C-duurissa tai d-mollissa, kaikki on vähän niin kuin vapaata, ihan mitä ikinä tulee päähän.”

TIETOKULMA

Opetusta räätälöidään

► Korkeakoulutason sävellysope- tusta annetaan Sibelius-Akatemi- assa. Siellä voi suorittaa diploma- min. Opetukseen voivat osallistu- ta myös ne, jotka ovat Akatemian nuorisokoulutuksessa.

► Ammattikorkeakouluista tun- netuin sävellyksen opettaja on Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

► Perusasteen musiikkikoulutuk- sessa säveltäminen on oppi- aineena muutamassa paikassa, mm. Keski-Helsingin ja Espoon musiikkiopistoissa. Moni opisto kuitenkin räätälöi opetusta tarpeen mukaan ja säveltämisen perusteita voi kuulua muuhun opiskeluun.

► ”Ja monella musiikin opiskeli- jallahan on omia bändejä joissa soitetaan vain ja ainoastaan omia kappaleita ja tehdään omia äänimaailmoja”, Länsi-Helsingin musiikkiopiston rehtori Riitta Poutanen muistuttaa. H